

Motion till riksdagen 2024/25:176

av Anna Wallentheim (S)

Handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast få till en ny och uppdaterad nationell handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under de senaste åren har flera reformer genomförts som har ökat öppenheten i samhället och stärkt hbtqi-personers rättigheter. Trots dessa framsteg kvarstår betydande utmaningar, särskilt för transpersoner och personer med intersexvariation, där kunskapen är mycket begränsad.

Hot, hat och diskriminering mot hbtqi-personer är fortfarande vanligt. Samkönade par stöter på hinder när de blir föräldrar på grund av en lagstiftning som inte är anpassad till regnbågsfamiljers specifika behov. Dessutom har hbtqi-personer generellt sämre psykisk hälsa än befolkningen i stort, och situationen är särskilt allvarlig för transpersoner. Det är därför avgörande att arbetet för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter fortsätter. Sverige ska vara ett land där alla, oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, kan leva i frihet och trygghet.

Det borde vara en självklarhet i Sverige att alla har rätt att vara sig själva utan att riskera våld, trakasserier eller diskriminering. Trots detta har Sverige fallit från sjunde till en delad elfteplats i ILGA Europas årliga Rainbow Map & Index, vilket gör landet till det sämsta i Norden när det gäller att garantera lika rättigheter för hbtqi-personer.

Sverige uppfyller för närvarande endast 64 procent av ILGA Europas kriterier, vilket är lägst i Norden. Norge, som är näst sämst bland de skandinaviska länderna, uppfyller 70 procent, medan Island ligger bäst till med 83 procent.

Sveriges nedgång i rankingen, från fjärde plats 2022 till elfte plats i år, är ett tydligt tecken på de bakslag som har skett de senaste åren. Detta är en utveckling som måste vändas, och det kräver politisk vilja och nya reformer.

En av orsakerna till Sveriges tapp är att den nationella hbtqi-handlingsplanen löpte ut 2023 utan att förnyas. Sedan 2014 har olika regeringar baserat sitt arbete för hbtqi-personers rättigheter på en strategi och handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Denna strategi har varit central för ett långsiktigt arbete inom områden som våld, diskriminering, unga hbtqi-personers situation, hälsa, vård och sociala tjänster, privat- och familjeliv, kultur och civilsamhälle. För vissa av dessa områden har strategiska myndigheter utsetts för att stärka kunskap och förbättra bemötandet.

Trots dessa insatser visar nya undersökningar att hbtqi-personer känner sig mindre trygga i sina bostadsområden jämfört med resten av befolkningen. De har också sämre erfarenheter av kontakt med rättsväsendet och känner sig i lägre grad trygga med polis och väktare på allmänna platser. Dessutom kvarstår stora utmaningar när det gäller att uppnå lika rättigheter och möjligheter, särskilt inom hbtqi-personers hälsa.

I februari lovade regeringen en ny och uppdaterad nationell handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter, men än så länge har vi inte sett några konkreta resultat. Det är viktigt att denna handlingsplan blir verklighet snarast, för att lyfta och hantera dessa viktiga frågor.

Anna Wallentheim (S)